

*Руденко О.О., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 « Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Примаченко О.Л., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності*

ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Ключовою проблемою багатьох вітчизняних підприємств є підвищення ефективності їх функціонування і забезпечення економічного зростання в умовах посилення конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Інструментом подолання вказаної проблеми є фінансовий аналіз, який покликаний ідентифікувати зміни фінансових результатів, контролювати відношення фінансових показників підприємства та його головних конкурентів, визначати загрозу банкрутства, ризиків капіталовкладень, а також орієнтувати на вирішення ряду інших аспектів покращення фінансово-господарської діяльності з метою довгострокового планування розвитку та прийняття відповідних управлінських рішень.

Варто зазначити, що все ще не вирішеними залишаються питання щодо систематизації і способів обчислення показників фінансового стану, адаптації та визначення доцільності застосування закордонних методик аналізу для вітчизняних підприємств, ідентифікації факторів впливу на показники фінансового стану як основи такого аналізу, а також необхідності уніфікації стандартів аналізу за відповідними чітко визначеними принципами та ін. Усе це вказує на необхідність подальших досліджень проблем аналізу фінансового стану підприємств. Вихідною категорією, яка визначає сутність аналізу фінансового стану та його функціональну роль у процесі здійснення фінансово-господарської діяльності, є категорія «фінансовий стан». Саме підходи до її розуміння закладають засади для визначення сутнісних рис та обґрунтування методичних підходів до аналізу [1, с. 19].

В економічній літературі існує багато визначень «фінансового стану підприємства». Їх систематизація дає підстави говорити про те, що у найзагальнішому вигляді під фінансовим станом варто розуміти результат взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, який визначається сукупністю виробничо-господарських чинників, а також характеризується систе-

мою показників, що відображають наявність, способи формування, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Тобто, фінансовий стан — це одна з найважливіших характеристик діяльності підприємства, яка у своїй основі містить динамічні, повторювані, часто нерівномірні процеси руху фінансових ресурсів. Тому метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення ефективності їх формування, розміщення і використання.

Використання того чи того методичного підходу, об'єктивність отриманих даних залежать від низки зовнішніх і внутрішніх факторів. Серед основних факторів, які чинять вплив на їх застосування варто відзначити національні відмінності у стані економічного розвитку (стійкості економічної системи), стабільності законодавства, можливостях інтерпретації даних, нормативах для порівняння у процесі аналізу, необхідності доповнення неформалізованих методів формалізованими тощо.

Ще одну групу проблем становить пошук оптимальних прийомів щодо застосування даних методик, оскільки вони мають як свої переваги, так і недоліки: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, трендовий аналіз, метод фінансових, порівняльний аналіз, факторний аналіз [3, с. 167].

Не зважаючи на те, що усі прийоми мають значну кількість недоліків, серед основних варто відзначити те, що при проведенні аналізу фінансового стану українські підприємства стикаються з проблемою, пов'язаною із нестабільністю економіки. У зв'язку з нестабільністю національної валюти, в умовах постійної зміни інформації багато фінансово-економічних показників, розрахованих на певний час, повністю втрачають свою цінність для аналізу, тобто в результаті проведення аналізу не можна стверджувати про його достовірність та актуальність. Ще одним негативним моментом здійснення аналізу показників фінансового стану дослідники визначають нерозвиненість фондового ринку, де б обертались акції акціонерних підприємств, і по яким можна було б судити про положення емітентів, їх фінансовий стан і розвиток. Крім того, нестабільність законодавчої бази (фінансового, податкового права) також ускладнює проведення аналізу фінансового стану підприємства.

Отже, у таких умовах доцільно рекомендувати з метою подолання проблем, пов'язаних як із застосуванням методичних підходів, прийомів фінансового аналізу, так і покращення організації його здійснення суб'єктами господарювання: проводити кілька разів на рік оцінку найважливіших показників фінансового

стану підприємства (індивідуальний підхід до визначення найголовніших показників); розробляти нові методи оцінки фінансового стану, а також способи покращення фінансового стану, підвищення платоспроможності і ліквідності, зокрема комплексного характеру нормалізувати, стабілізувати, привести до міжнародних норм фінансове та податкове законодавство; удосконалювати інформаційно-методичне забезпечення аналізу та уніфікувати методики форм фінансової звітності, що дозволить підвищити її аналітичні можливості та реальність оцінки майна; адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану, що на сьогоднішній день виступають основними у процесі його здійснення, до соціально-економічних умов і практики господарювання суб'єктів національного господарства; проводити методичні семінари для осіб, відповідальних за здійснення аналізу фінансового стану з метою формування мотиваційних аспектів його удосконалення та підвищення рівня кваліфікації тощо.

Література

1. *Грачова Р.* Як визначити реальний фінансово-майновий стан свого підприємства / Грачова Р. // Дебет-Кредит. — 2012. — № 34. — С. 18–27.
2. *Попович П.Я.* Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підруч. для ВНЗ. Рекомендовано МОН У / Попович П.Я. — Тернопіль, 2011. — 456 с.
3. *Стеців І.І.* Проблеми формування інформації щодо фінансового стану підприємства / Стеців І.І., І.С. Пігура // Науковий вісник. — 2011. — № 16 — С. 167–170.
4. *Коробов М.Я.* Фінансово-економічний аналіз підприємств / Коробов М.Я. — К., 2012. — 378 с.

Фесенкова М.О., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Кузьмінська О.Е., к.е.н.,
професор кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу

ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одним з свідоцтв економічного відродження країни є створення нових робочих місць. В умовах економічної кризи в Україні таке явище під силу тільки підприємствам малого і середнього бізнесу.